

Zprávy

ZPRÁVA Z ČESKÉHO FÓRA PRO VÝZKUM, VÝVOJ A INOVACE 2010 POŘÁDANÉHO V RÁMCI INDIVIDUÁLNÍHO PROJEKTU NÁRODNÍHO MŠMT MEZINÁRODNÍ AUDIT VÝZKUMU, VÝVOJE A INOVACÍ V ČR A IMPLEMENTACE JEHO VÝSLEDKŮ DO STRATEGICKÝCH DOKUMENTŮ

Cílem Českého fóra pro výzkum, vývoj a inovace 2010, které se konalo dne 23. 9. 2010 v Brně, bylo představit první dílčí výsledky auditu Národního inovačního systému ČR se zaměřením na bibliometrickou analýzu vědeckých výstupů ČR a metodiku hodnocení výzkumu a vývoje (VaV) v ČR. Erik Arnold ze společnosti Technopolis, která projekt koordinuje, představil strukturu auditu a jednotlivé dílčí úkoly. V druhé části **Governance and Management of the Czech R&D&I system in international comparison** představil klíčové aspekty organizace výzkumu, vývoje a inovací (VaV-aI) v ČR a dílčí problémové či nejasné aspekty, na které se audit v dalších krocích zaměří (šlo např. o implicitní přesun financí mezi sektory Akademie věd ČR (AV ČR) a vysokých škol (VŠ), který není nikde výslovně uveden, roli Rady pro výzkum, vývoj a inovace a Technologické agentury ČR (TA ČR), když TA ČR vykonává dvojí roli, která bývá obvykle oddělena).

Třetí část **R&D inputs and outputs in the Czech Republic** představila bibliometrické indikátory za ČR ve srovnání se zahraničím. Tato analýza ukazuje růst produktivity, zejména u VŠ, s tím že AV ČR stále zůstává „továrnou“ na vědecké výstupy. Část čtvrtá **The research Evaluation Guidelines in international perspective** se věnovala analýze Metodiky hodnocení v mezinárodní perspektivě. Brigitte Tiefenthal nejprve poukázala na posuny v Metodice v letech 2004–2009. Poukázala na fakt, že stávající metodika neobsahuje žádné „formativní přístupy“ (motivaci k „učení“) a vůbec neposuzuje společenskou relevanci a dopad. Zůstává pouze na úrovni výstupů. V prezentaci se též zaměřila na možné negativní dopady implementace metodiky. Závěr studie v tuto chvíli je, že plánovaná metodika by neměla být zaváděna, neboť může napáchat mnoho škod (z nichž některé mohou být nevratné) a způsobí diskontinuitu v systému. Tiefenthal také zmínila,

že obrovský přesun peněz, který má být rozdělován na základě metodiky (2/3), je zbytečně velký. V jiných zemích se ukazuje, že i velice malá část rozpočtu takto rozdělovaného (2 %), může mít dramatické dopady na chování institucí a jednotlivců. Navíc v českém kontextu nebyla provedena žádná pilotní studie, která by se snažila analyzovat možné dopady. Toto je běžná praxe v jiných zemích, např. Velké Británii, kde jedno Research Assessment Exercise (RAE) bylo o rok pozastaveno právě kvůli kritice a nejistotě dopadů na výzkumnou komunitu.

V poslední části Luke Georghiou z Univerzity v Manchesteru prezentoval téma **What research assessment means for a leading university: How Manchester University tackles the Research Assessment Exercise**. Manchesterská univerzita přijala plán Vize 2015, kde definuje cíle, které chce do té doby dosáhnout (být mezi 25 nejlepšími univerzitami s 5 nobelisty, výukou na světové úrovni, širokou přístupností, rostoucí kolegiálností, efektivním managementem a efektivnějšími službami komunitě). V rámci univerzity probíhá hodnocení, které hodnotí jednotlivce dle široké škály aspektů: expertní status, vývoj klinické praxe, konzultace pro komerční, vládní nebo neziskové subjekty, financování od průmyslu či jiné neveřejné zdroje, technologické licence, spin outy, mediální výstupy a další. RAE pak Manchesterská univerzita chápe jako něco, s čím je nutné se každých několik let popasovat; nemělo by jít ale o něco, co zásadně ovlivňuje chod univerzity v jejím směřování k Vizi 2015.

Po prezentacích následovala diskuse, která byla v mnoha ohledech velmi poučná. Za prvé, v českém publiku zjevně panovala představa, že my přece víme, jaké jsou problémy a že „nám“ prezentace nesdělily nic nového. Mnohem větším, dle mého názoru, byl ovšem problém interpretace doporuče-

ní „nic nedělat“ ze strany Technopolis. Hodně z těch, kteří si vzali slovo, napadali toto doporučení, jako kdyby auditoři skutečně doporučovali „nic nedělejte“, což zjevně nebyla pravda. Význam doporučení je ten, že implementace naplánované metodiky by se měla zastavit, protože by napáchala nedozírné škody, a měla by urychleně proběhnout diskuse, jak hodnocení navázat na cíle politiky VaVaI, aby metodika a národní politika nešly proti sobě (což prezentované analýzy ukazují – by právě bylo výsledkem). Auditoři v diskusi byli nepřekvapivě nuceni hledat diplomatickou cestu mezi očekáváními různých skupin (zástupců AV ČR, průmyslu, disciplinární rozdíly), ke kterým se ale v tuto chvíli nemohou a nechtějí vyjadřovat.

Z mého pohledu je také trochu škoda (i když je tato situace úplně pochopitelná), že tolik pozornosti je upřeno na metodiku hodnocení a jen velice málo pozornosti bylo věnováno celému inovačnímu systému a jeho organizaci a vykazatelnosti, když hodnocení výstupů (což je to, co dělá metodika) tvoří tak malou část celého systému. Z výkladu je ale zřejmé, že tyto analýzy budou následovat; nicméně to není něco, co by příliš pálilo přítomné, kteří se soustřeďují pouze na metodiku, a jiné typy veřejné vykazatelnosti (a to jak systému a státního uspořádání, tak vědeckých institucí) zůstávají naprosto opomíjeny.

Marcela Linková

ZPRÁVA Z KONFERENCE DISCO 2010

Ve dnech 23. až 25. června se v areálu Západočeské univerzity v Plzni konala mezinárodní konference DisCo 2010, kterou společně pořádaly Centrum pro studium vysokého školství, v.v.i. a Ústav celoživotního vzdělávání ze Západočeské univerzity v Plzni. Akci zaštil rektor Západočeské univerzity v Plzni doc. Ing. Josefa Průša, CSc. Konference navazovala tradici Národních konferencí o distančním vzdělávání v ČR, konaných již od roku 1999 – jednalo se o již 6. ročník. Tématem konference byly „Příležitosti a rizika distančního vzdělávání“. Akce se zúčastnilo přes šedesát účastníků z pěti zemí a tří kontinentů.

Konference byla slavnostně zahájena Ing. Helenou Šebkovou, CSc., ředitelkou Centra pro studium vysokého školství, v.v.i. a doc. Ing. Janem Hánem, Ph.D. ze Západočeské univerzity v Plzni (ZČU) v Bohemia Sekt centru ve Starém Plzenci.

Odborný program konference byl zahájen ve čtvrtek 24. 6. klíčovými přednáškami Lynette Naidoo z University of South Africa a Marynne Maisano z University of North Carolina v Pembroke. Lynette Naidoo se ve svém příspěvku „Integrating pedagogy, cognition and technology in distance education“ věnovala výzvam stojícím před distančním vzděláním ve 21. století. Řešení je podle autorky v dialogu mezi technologickými a kognitivními aspekty pedagogiky a e-lear-

ningu. Maryanne Maisano se v přednášce na téma „Bringing innovation to distance education for 21st century“ věnovala možnosti využití virtuálního světa Second Life pro distanční výuku. Následovala celá řada příspěvků jak z oblasti klasického e-learningu a distančního vzdělávání, tak i z oblasti nových technologií ve vzdělávání. Odpoledne probíhal workshop pod vedením Maryanne Maisan na téma Second Life, kde se zájemci mohli podrobněji seznámit s tímto on-line světem a jeho využitím v distančním vzdělávání. Účastníci konference si také mohli prohlédnout Laboratoř digitální fabriky ZČU. Večer pak následovala prohlídka pivovaru Plzeňský Prazdroj, na kterou navázal společenský večer.

V pátek zahájil sled přednášek klíčový příspěvek prof. PhDr. Jiřího Mareše, CSc. z Lékařské fakulty Univerzity Karlovy v Praze na téma „Problémy s hodnocením pedagogické efektivity distančního vzdělávání“. Mimo přednášek mohli zájemci navštívit workshop firmy Fronter, kde jim byl představen Learning Management System, který tato firma nabízí.

Podle prvních reakcí účastníků lze hodnotit konferenci jako úspěšnou. Více informací o konferenci lze najít na webových stránkách www.disco.zcu.cz.

Jan Beseda